

XIV. évfolyam 1. szám

2018. április

MAGYAR CSENDŐR

Híven, Becsülettel, Vitézül!
A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
Kiadványa

***Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország Feltámadásában!
Ámen!***

**A Magyar Királyi Csendőrséget az Alkotmány-
bíróság 44/991 számú határozataival rehabilitálta.
Törvény és alkotmány ellenesnek nyilvánította az
Ideiglenes Nemzeti Kormány csendőrség fel-
oszlatására vonatkozó 1690/ 1945.M.E. rendeletét
(Magyar Közlöny 1991.VIII.28)**

**PUBLICATION OF EVIDENCE INTERNATIONAL INVES-
TIGATION 1935 - NEMZETKÖZI RENDVÉDELMI
NYILVÁNTARTÁS - 93. OLDALÁN 1935. ÉVBEN A MAGYAR
KIRÁLYI CSENDŐRSÉGET A KANADAI CSENDŐRSÉGGEL
EGYÜTT A VILÁG LEGHATÁSOSABBAN MŰKÖDŐ
BŰNÜLDÖZŐ SZERVÉNEK MINŐSÍTETTE.**

HU ISSN 1786-9250

**Kiadja: A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
2030 Érd, Teréz u. 30.**

**Felelős szerkesztő: Ságvári Pál elnök
Postacím: 2700 Cegléd, Muskotály u. 11.
E-mail: sagvari.alez@gmail.com
magyarcsendorok@ymail.com
Tel/fax: 06/53-312-587
Mobil: 06/30-583-80-11**

*A kiadványban közöltek nem feltétlenül egyeznek a szerkesztők
véleményével. Kéziratokat és fotókat a szerzők kérésére
visszaküldjük. E-mailben küldött írásokat Word 6 vagy újabb
verzióban, képeket, rajzokat JPG formátumban kérünk. Gépíró
kapacitással nem rendelkezünk, korosabb olvasóinktól fogadunk el
csak gépelt kéziratokat.*

A Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület honlapja: www.magyarcsendorok.hu

Történelmi hűséggel a m. kir. Csendőrségről

Százharminchét esztendeje, gróf Tisza Kálmán miniszterelnök előterjesztésére a Magyar Országgyűlés minkét háza megtárgyalta és elfogadta az 1881. évi III.-ik számú törvénycikket, amely a közbiztonsági szolgálat ellátására, katonailag szervezett magyar királyi csendőrség felállításáról rendelkezett. Azt az uralkodó február 14.-én kézjegyével látta el, akkori szóhasználattal szentesítette. A törvény akkor hat csendőrkerület felállítását írta elő, (Kolozsvár, Szeged, Budapest, Kassa, Pozsony, Székesfehérvár).

Ezek fokozatos kiépítésére, költségvetésére, a közigazgatással való együttműködésre, a személyi ügyek, szervezeti és szolgálati utasítások feladataira intézkedett. A csendőrség az ország teherbíró képességének függvényében alakulhatott meg lépcsőzetesen. A törvénycikket 1882-83. között számos területen országgyűlési felhatalmazással kiegészítették. A nevezetes törvény a végrehajtással a m. kir. bel- és a honvédelmi minisztereket bízta meg. Ettől az időponttól beszélhetünk m. Kir. Csendőrségről. Ez a nap a csendőrség születésnapja!

Magának az 1881-évi törvénynek, majd a csendőrség megalakításának természetesen voltak nagyon figyelemreméltó előzményei, indítékai melyeket hiba lenne figyelmen kívül hagyni, továbbá a korabeli társadalmi viszonyokat valamint a közbiztonság és a rendfenntartó

szervezetek helyzetét is célszerű a teljesség igénye nélkül röviden áttekinteni. Ismeretes, hogy a feudalizmusra jellemző körülmények között élt a magyar társadalom még 1848-49-es forradalom és szabadságharc leverése után, majd az 1867. évi osztrák-magyar kiegyezés időszakában is. Útban a polgárosodás felé, élte viszonylag nyugalmasabb életét a Magyar Királyság, a Szent Korona országainak társadalma.

Kivételt és súlyos társadalmi problémát a közbiztonság elégtelen állapota jelentette. A kiegyezés után a közbiztonsági szolgálatot teljesítő, a magyarság számára ellenszenves osztrák császári csendőrezredek (zsandárság) Erdély és Horvátország kivételével Magyarországon feloszlatták. Ettől kezdődően a közbiztonság ellátásának teljes felelőssége a magyar királyi kormányra hárult. Intézkedésére 1867-1881 között vármegye rendszerre épült polgári őrségek (pandúrok) és csendbiztosok intézménye látta el a közbiztonságot.

A létrehozott pandúr, csendbiztosi intézmény időszakában az ország közbiztonsága annyira siralmassá vált, hogy személy és vagyonbiztonság valójában nem létezett. Az ország különböző részein felfegyverzett betyárkolóniák és rablóbandák garázdálkodtak, melyek nem ritkán magukkal a megyei rendőrökkel, csendbiztosokkal szövetkezve fosztogatták, zsarolták a rettegésben élő lakosságot. Napirenden voltak az erőszakos bűncselekmények, rablások, rablógyilkosságok, gyújtogatások nem csupán az alföldi pusztaságban és a Bakony rengetegeiben, hanem az egész országban.

Jellemző az akkori viszonyokra, hogy a rablóvilág felszámolására, rendteremtésre az uralkodó teljhatalmú királybiztosi kinevezéssel, a jogi diplomával rendelkező Pest Vármegye szolgabíráját, gróf Rádai Gedeont nevezte ki. A „vaskezűnek” elhíresült gróf Rádai néhány év alatt kiválasztott munkatársaival sikeresen teljesítette küldetését a Dél-Alföldön.

Az egész országban azonban a problémák tovább növekedtek, jelentősen akadályozva a társadalom fejlődését, nevezetesen a polgárosodást. A bűnözés elharapózása a külföldi országok felé is rontotta a Magyar Királyság megítélését.

Mindezek a gondok a parlamenti ellenzék nyomására, a kormányzatot egy új, egységes, hatékony közbiztonsági őrtestület létrehozására és működtetésére készítették. Itt azonban szóba sem jöhetett a zsandárság, vagy a vármegye rendszerre épült gyenge hatásfokkal működő pandúrság visszaállítása.

A belügyminiszter kezdeményezésére teljes mértékben célszerűnek mutatkozott az Erdélyi csendőrség mintájára szervezni az egész magyar királyi csendőrséget. Török Ferenc ezredes irányítása alatt Erdélyben néhány év alatt teljes mértékben felszámolták bűnbandákat, helyreállították a közbiztonságot. Az erőszakos bűncselekmények elkövetőit az igazságszolgáltatás kezére adták a lakosság megalégedésére.

Ilyen előzmények után alakult meg a m. kir. Csendőrség. Működése során 1881-1945 között (1919 kivételével) nemzetközileg elismert bünfelderítési mutatókkal, a canadai lovascsendőrséggel együtt világviszonylatban a legkiválóbb közbiztonsági, rendvédelmi szervezetként teljesítette hivatását különösen béke időszakokban. 1919-ben hatalomra került vörös uralom alatt a csendőrséget feloszlatták tagjait üldözték, több száz hazafias érzelmű állampolgár mellett számos csendőrt is kivégeztek a vörös terroristák.

A csendőrség megalakulásától az uralkodó rendszer iránti feltétlen hűséggel a mindenkori hatalom egyik legfőbb támasza volt, e mellett szolgálati érdemeiért kivívta a lakosság többségének bizalmát és megbecsülését. Erkölcsi kifejezéséül az államfő, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó 1932 december 30-án kelt intézkedésére minden év február 14.-ik napját csendőrnappá nyilvánították. 1945-ig e napon a csendőröket ünnepelte az ország. A korabeli magyar társadalom ezzel is kifejezésre juttatta a m. kir. Csendőrség iránti tiszteletét és elismerését. Azok iránt a katonák iránt, akik csendőrként békében és háborúban egyaránt első számú sziklaszilárd őrzői voltak az ország törvényeinek, az emberi élet és tulajdon védelmének.

A világháborúban a hadrakelt honvédség tábori csendőrségi szolgálatával és számos esetben csendőrőrsönként, vagy összevont csendőralakulatokkal vette ki részét a honvédelem véres küzdelmeiben a Kárpátokban, Erdélyben, Duna-Tisza közén, Budapest védelmében.

A m. kir. Csendőrség és a magyar zsidó lakosság viszonyairól 1944-ben:

A német megszállásig a csendőrség csupán azok ellen a zsidó lakosok ellen léphetett fel, akik büntettek elkövetésével gyanúsíthatóak, vagy az illegális kommunista párttagságuk miatt üldözendők voltak. Tekintélyes nyugati politikusok háború után megjelent írásaik szerint, Magyarország a háborús körülmények ellenére a „béke szigete” volt a zsidóság számára 1944-ig. (pl. John F. Montgomery USA volt budapesti követe) Bizonyosságul 1939- 40-től 1944-ig több tízezer üldözött külföldi zsidó menekült az országba, különösen a megszállt Lengyelországból. A magyar zsidóság néhány megkülönböztető intézkedés ellenére (un. „zsidótörvények”), háborítatlanul élte megszokott életét. Végezték munkájukat, szabad emberként élhették mindennapjaikat, gyakorolhatták vallásukat stb.

Magyarország német megszállása után német követelésre, a Sztójai -féle bábkormány rendeletére azonnal megkezdték a hazai zsidóság elleni szankciókat a kormányzati szervek hatékony közreműködésével, (gettósítás, deportálás) A csendőrség állományából „felelősként” egyedül Ferenczy László csendőralezredes lehet megnevezni, akit vesztére, a belügyi államtitkár, német Irányítás alatt, magyar részről, a deportálások felügyeletével bízott meg. (Ferenczy alezredest is kivégezték 1946-ban.)

Mivel a magyarországi zsidóság többsége Budapesten és a nagyobb városokban élt, a vidéki településeken, falvakban, jellemzően néhány szatócs-boltos, gyógyszerész, kocsmáros volt zsidó származású, akik jól beilleszkedtek környezetükbe. Egy részük un. „bizalmi egyéneként, (besúgó) együttműködött a helyi csendőrökkel. Utalás a Szervezeti és Szolgálati Utasítás a m. kir. csendőrség számára (SZUT) II. rész 54.§-ra. Velük a csendőröknek nem volt problémájuk. Ezen okok miatt is a csendőrség állományának töredékét, mintegy 10 százalékát vonták be a deportálással kapcsolatos végrehajtásba. Őrzés-védelmi feladatokat láttak el és az ország határokig kísérték a szerelvényeket, amiről a csendőrök is úgy tudták, hogy munkatáborokba szállítják a deportáltakat, (a rendőrség, a honvédség és a MÁV szervezeteinek közreműködése mellett)

Miután a kormányzó 1944. június 26.-án Ferenczy alezredesnek (a németek és a felettesei előtt titokban) történt jelentése alapján tudomást szerzett a külföldre szállított zsidók további sorsáról, elrendelte a kiszállítások azonnali leállítását, katonai erőkkel az útban lévő szerelvények visszafordítását. A kormányzói Intézkedésnek köszönhetően, német tiltakozás ellenére, közel 200.000, többségében budapesti zsidó megmenekült a rájuk váró megpróbáltatásoktól, pusztulástól. (amit azóta sem köszönt meg senki) Viszont számos hiteles forrásból bizonyítható, hogy a zsidó lakosság ellen a csendőrség részéről erőszakos, törvényellenes cselekmények sehol nem történtek az országban.

Sőt a csendőrségi vezetők a deportálások elrendelésekor, törvényekre és a csendőrségi Szolgálati Utasításra hivatkozással tiltakoztak a zsidó lakosság elleni csendőrségi közreműködés miatt. Bizonyítható, hogy emberiességi okokból csendőr különítmények megakadályozták a zsidó gettók elleni nyilas támadásokat, vagy védelmezték a „védett” házakat és Raul Wallemberg svéd diplomata rezidenciáját ahol köztudottan, naponta százszámra állítottak ki un. menleveleket a zsidók számára, a csendőrök védelme alatt. Ezért Wallemberg írásban is kifejezte köszönetét és elismerését a csendőrségnek. Számos bizonyíték van arra is, hogy a hadbírósági eljárást is kockáztatva, csendőrök közül sokan segítették az ismerős, főleg falusi zsidó lakosok bújtatását, szökését.

Hazug balliberális állítás, hogy a csendőrök brutális kegyetlenséggel bántak a zsidó gettó lakókkal és a deportálások során.

Mindezek ellenére a veszített háború után illetve 1944. decemberben az un. Ideiglenes Nemzeti Kormány a megszálló szovjet szuronyok árnyékában, Moszkvából hazatért kommunisták követelésére rendeleti úton törvénytelenül feloszlatták a csendőrséget. Kollektíve népellenesnek és háborús bűnösnek nyilvánították a Testületet és állományát. A rendelet 1945. május 10.-én jelent meg a Magyar Közlönyben. Ezzel a kiváló őrtestületre rászabadult a pokol. Magyarországon maradt csendőrökre évtizedekig a belső száműzetés, üldöztetés, kényszermunkatáborok, rabság, sok esetben a halál várt.

Évtizedekig mindent megtettek a baloldal emberei az egykori kommunisták mai utódai a m. kir. csendőrség és tagjainak mocskolásáért, üldözéséért, hogy ezáltal is igazolják a csendőrség felosztatásának jogszerűségét. Holott a rendeletben egy szó sem esett a napjainkban állandóan hallható, olvasható holokausztról, a csendőrségnek erre vonatkozó felelősségéről. A németek által kikényszerített 1944-es kormányzati felelősséget igyekeznek a csendőrségre hárítani, teljesen alaptalanul és képmutató módon.

A csendőrség társadalmi szerepének megítélésekor teljesen figyelmen kívül hagyják, hogy a Testület 65 éven át kimagasló érdemeket szerzett az alkotmányos rend védelmében, a közbiztonság fenntartásában, a haza védelmében. Azok a társadalmi rétegek, amelyeknek máig az ország további gyengítése, a nemzeti széthúzás, és a történelemhamisítás a célja képtelenek megérteni, elfogadni, hogy az ország német megszállása után történelemért, ezen belül a zsidóság elleni szörnyűségek elkövetéséért nem a m. kir. Csendőrség a felelős! A német bűnösök felett a háború után a győztesek Nemzetközi Katonai Bírósága és a történelem Ítélt!

Ennek ellenére napjainkig hallható, olvasható a balliberális sajtóban, médiumokban, hogy a „holokausztban történt részvétele miatt, soha le nem mosható folt esett az eddig makulátlan csendőrzubbonyon”. Ezek az enyhébb megfogalmazások! De találkoztam durvább esetekkel is, mint például közel tíz éve, néhány tiszteletbeli csendőr bajtársammal megfigyelőként több napig résztvettünk egy csendőrtiszt ellen folyó hadbíróági tárgyaláson.

Nevezetesen dr. Képiró Sándor csendőrszázadost, egyesületünk volt tagját vádolták háborús bűncselekmények elkövetésével, öt év alatt két alkalommal. Az ellene folyó eljárás mindkét esetben bizonyítékok hiányában felmentéssel végződött. A Wiesenthal Központ által kezdeményezett hajsza a 90.-es éveiben járó csendőrtiszt ellen szégyenteljes volt. Ezúttal is tiszteletünk és köszönetünk dr. Zétényi Zsolt úrnak, aki vállalta a védelmet és dr. Varga László hadbíró tábornok úrnak. Szemtanúja voltam még a bírósági teremben és a bíróság előtti utcában is a több tucatnyi dávidcsillagos suhanc tüntetésének, a csendőrök durva szidalmazásának a bíróság, a közvélemény és a médiumok befolyásolására.

A mérföldkönek tekinthető rendszerváltásnak 28-30 évvel ezelőtt az emigrációba kényszerűit csendőrök, (Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Canada-USA, Magyar Csendőrök Családi Közössége Ohio, USA) jóhiszeműen abban bizakodtak, hogy Magyarországon miután megbukott a „kommunista rendszert”, eljött az igazság pillanata a m. kir. Csendőrség megítélésében. Mivel életkoruk miatt az idejük vészesen fogyott, a Testület ügyében az új magyar kormánynak, belügyminisztériumnak, valamint Habsburg Ottó főhercegnek és magának a Pápa Őszentségének is írtak, igaz ügyükben segítséget kérve. (a bizonyítékokkal megtisztelték) Mindezek hatására 1988. január 1.-el rendeleti úton a Horn kormány, majd 1991-ben a Magyar Alkotmány Bíróság törvényileg hatálytalanította a csendőrség felosztatását elrendelő 1960/1945 ME. Sz. rendeletet. Abban foglaltakat

alkotmányellenesnek, törvénytelennek minősítve. Továbbá országgyűlési határozatokkal, kormányrendeletekkel igyekeztek a szovjet hadifogságban, kommunisták börtöneiben elhunyt csendőrök családait nyugdíjkiegészítésekkel kárpótolni.

Az eltelt 28 évben a mindenkori kormányzat a csendőrség ügyében ennél többre nem volt képes. Még arra sem terjedt ki a figyelmük, hogy a Böszörményi úton lévő volt csendőr laktanya (ma BM Oktatási Központ) udvarán 1945-ben lerombolt csendőr mártír hősök emlékszobrát jogutódként, tisztességesen helyreállítsák, vagy az állami médiumokban a csendőrség elleni rágalmakat beszüntessék. Bizonyítható, hogy a politikai akarat legfelsőbb szinten, (országgyűlés, kormány) máig hiányzik a csendőrség társadalmi szerepének helyretételért. Egyedül a Duna TV-ben a 90-es években két alkalommal bemutatásra került vitéz Kiss Gábor csendőrfőhadnagy, bajtársunk által szerkesztett 2 órás dokumentumfilm „Híven, Becsülettel, Vitézül!” címmel.

Magyarországon törvényes keretek között, két „civil” szervezet munkálkodik csendőrségi ügyekben. (Szemere Bertalan Rendvédelem-Történeti Tudományos Társaságon belül egy szakosztály és a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület) Köszönet és elismerés azoknak a szerzőknek, tudományos igényű csendőrség-történeti kutatóknak is, akik munkásságukkal a m. kir. Csendőrség hiteles bemutatásán fáradoznak. Szintén hálás köszönetünket fejezzük ki azoknak a jogászoknak, történészeknek, honvéd és rendőrtiszteknek, tábornokoknak valamint rendőrségi szervezeteknek, BEOSZ-

nak (Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége) elnökségének, más bajtársi szervezeteknek és hűséges tagságunknak, akik szimpatizánsai, támogatói a volt csendőr Testületnek, lehetőségeik szerint segítik a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület sikeres működését Magyarországon.

Csendőr elődeink előtti tisztelgéssel, számos bajtársammal, nemzetestvéremmel egyetértésben a közbiztonság lényeges javításáért felteszem kérdéseimet!

1. Mi akadályozza évtizedek óta a hatalmon lévőket abban, hogy visszaállítsák a legeredményesebben működött magyar közbiztonsági testületet, és zaklatott, (migráns veszélyes) megosztott, világunkban a határőrséget? Mert a határőrizet nem a rendőrség dolga. A csendőrséget néhány éven belül, szakaszosan, a mai kor követelményeihez, országunk teherbíró képességéhez igazítva szükséges felállítani.

2. Évek óta miért halogatják a Rendőrségi Törvény előírásainak betartásához a Magyar Rendőrség sikeresebb működéséhez szükséges szervezeti, személyi, tárgyi feltételeket a kozmetikázott bűnügyi statisztikák helyett?

Néhány gondolat a csendőrség szükségességéről modern világunkban:

Hazánkban a m. kir. Csendőrség volt a leghatékonyabb közbiztonsági Testület a magyar rendvédelem történetében. Törvénytelen feloszlata politikai okokból történt, korábbi sérelmeikért a kommunisták bosszújából. Nyugat Európa számos országában, mint az Olasz, Francia és Spanyol csendőrségen kívül több tucatnyi helyen, a rendőrség mellett

napjainkban is eredményesen működnek csendőrségi szervezetek. A tengerentúli országok egy részében szintén. Mert eltérő jellegűek a bűncselekmények motivációi, típusai, méretei, veszélyességi és egyéb mutatói városi és mások a vidéki környezetben. Ezekhez igazodva rendőrségeik mellett évszázadon át csendőrségként is eredményesen őrzik állampolgáraik élet és vagyonbiztonságát!

Tapasztalatokért még csak messzire sem kellene menni. Ez esetben említhetem Romániát. Forrás: Románia csendőrségének története és működése, dr. Boda József rendőrtábornok, kiválóan szerkesztett előadása (a Magyar Csendőr korábbi számaiban közzeltünk). A román királyságban román csendőrségi, segédlettel nem csak a magyarokat üldözték, a zsidókat tömegesen gyilkolták! Az ország a II. világháború alatt szintén Németország szövetségese volt, a Donnál nem egy, hanem két román hadsereggel. 1944-őszén sikeres pálfordulással, háta mögött a közel 50 évig tartó kommunista diktatúrával, az 1989. decemberi forradalom után sietve visszaállították a csendőrséget, amely napjainkban is hatékonyan működik a rendőrség mellett! Románia jelenlegi csendőrségi létszáma, fegyverzete, felszerelése egy egész hadseregére elegendő lenne. Politikusai nem tartják felesleges pénzkidobásnak, politikai kockázatnak csendőrségük visszaállítását és működtetését, mint az eltelt 28 évben a mindenkori magyar kormányzat.

A történelmi tapasztalatok bizonyítják, és rá kellene nézni néha a Kárpátok koszorúzza közép-európai térképre is, hogy felismerjék Románia politikusai sorsfordító időkben, az utolsó 100 évben mindig a magyar politikai elit előtt álltak. A saját nemzeti érdekeik érvényesítéséért okos, előrelátó döntéseket hoztak. Mert azt is felismerték, hogy szilárd közbiztonság nélkül nincs társadalmi stabilitás. Ehhez a sarkigazsághoz Magyarországon 137 éve gróf Tisza Kálmán fajsúlyú politikusokra és magyar ügyet szolgáló kormányzatra volt szükség a Csendőrség felállításához!

Ezáltal Magyarországnak 65 éven át szilárd, megbízható közbiztonsága volt. Békében és nyugalomban élhetett az ország lakossága, amit máig visszasírnak, visszavárnak szerte az országban.

Összehasonlítva a 137 év előtti és napjaink közbiztonsági helyzetét számos területen tapasztalható, a rablóvilág visszatérőben van a Kárpát-medencében. A bűnözői bandák ismét szinte háborítatlanul lopnak, csálnak, harácsolnak és a lakosság egy része most is rettegésben él, vagy a biztonságosabb, jobb élet reményében kimenekül az országból.

A becsületes, törvénytisztelő magyar emberek millióinak jogos elvárása, hogy az állam, tegye biztonságosabbá életüket és vagyonukat. A rendőrség szolgálata mellett egy olyan hatékonyabb rendvédelmi társszervezettel jó együttműködésben, mint amilyen volt a legendás Magyar Királyi Csendőrség!

Híven, becsülettel, vitézül!

v. Ságvári Pál

Helyszíni beszámoló

Budapesten a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület (MCSBE) által szervezett 2018. évi csendőrnapi február 17-én került megrendezésre. A hagyományokhoz híven a megemlékezést a Hadtörténeti Intézet díszudvarán kezdtük, ahol katonai tiszteletadással, bajtársakkal, családtagokkal, tisztelőkkel közösen megkoszorúztuk a két világháborúban hősi halált halt magyar királyi csendőrök emlékét őrző márvány emléktáblát.

A felhívójel elhangzása után kezdődött ünnepségünk. A Himnusz közös éneklése és vitéz Ságvári Pál ny. alezredes elnök köszöntője után a megemlékezés vitéz Szemeti Ferenc ny. ezredes protestáns tábori lelkészünk imájával kezdődött.

Az Egyesületünk elnöke méltó szavakkal emlékezett a magyar királyi csendőrségről, a csendőrség kötelékében szolgálókról, a hősi halottakról, és azokról a csendőrökről, akik a csendőrség jogtalan megszüntetését követően megbélyegzett életet élhettek. Arról az egykori Testületről, akikre mindmáig büszkeséggel gondolunk, akik emlékét, érdemeit, hagyatékát a mai napig őrizzük.

Csapatzászló és díszőrség felállítása után számos koszorút és emlékezés virágait helyezték el bajtársaink, a csendőrség hívei, tisztelői, családtagjai, szimpatizánsai.

- Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége (BEOSZ) képviselőjében: Esküdt Lajos ezredes, alelnök és Nagy László ezredes
- Vitézi Rend képviselőjében: vitéz Kiss László törzskapitány

- Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség és a tengeren túl élő csendőr leszármazottak, tb. csendőrök helyett az elnökség felkérésére, vitéz Harmatos László tb. csendőr alhadnagy, Tóth László tb. csendőr főtorzsőrmester,
- 1956 Magyar Nemzetőrség képviselőjében: vitéz Dömötör Zoltán nemzetőr tábornok, elnökfőparancsnok és Kortér Lóránd nemzetőr tábornok,
- Magyar Huszár Egyesület képviselőjében: vitéz Kiss László huszárkapitány
- MCSBE 11. sz. tb. csendőrőrs képviselőjében: vitéz Fodor Pál tb. csendőrőrsparancsnok,
- MCSBE 25. sz. csendőrőrs képviselőjében: Béres Sándor tb. csendőr őrsparancsnok,
- MCSBE 27. sz. tb. csendőrőrs képviselőjében: vitéz Matolcsi András tb. csendőr őrsparancsnok
- MCSBE 32. sz. tb. csendőrőrs képviselőjében: v. lg. Apáti Péter zászlós, őrsparancsnok
- Csendőr családtagok képviselőjében: Perjési Györgyné, Perjési György csendőr főhadnagy özvegye, Báthori Mária, Báthori András csendőr százados lánya, Kiss Józsefné, Szakál Elemér csendőr főtorzsőrmester lánya,
- MCSBE elnökség képviselőjében vitéz Ságvári Pál alezredes, elnök, Bazsó Lajos tb. csendőrőrnagy alelnök koszorúztak.

A Magyar Takarodó, majd Szózat meghallgatása után a Hadtörténeti Múzeumban történt megemlékezés véget ért. A helyszín biztosításáért ez úton mondunk ismét köszönetét Dr. Kovács Vilmos ezredes úrnak az Intézmény parancsnokának és munkatársainak.

Az ünnepség a budai Szent Margit Gimnáziumban folytatódott.

A csapatzászló bevitele után vitéz Ságvári Pál ünnepi köszöntőjének elhangzása után vitéz Szemeti Ferenc ny. ezredes protestáns tábori lelkész megismételte a Hadtörténeti Múzeum udvarán elhangzott imát mivel a résztvevők egy része a közlekedés és egyéb okok miatt a koszorúzáson nem vehettek részt.

Az Egyesület elnöke tisztelettel emlékezett meg az egykori Magyar Királyi Csendőrségről, felidézve azok kiváló munkásságát, becsületességét, hűségét. Röviden beszámolt az Egyesület 2017 évben végzett hagyományőrző munkájáról. Köszönetét mondott az Egyesület hazai és külhoni tagjainak és támogatóinknak. Elismerések átadása következett.

Hazuga Károly nyá. altábornagy, BEOSZ elnökének képviselőjében Esküdt Lajos ezredes átadta egyesületünk elnökének a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület fennállásának 15. évfordulója alkalmából elismerésként a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetségének emléklapját és díszérmét. Majd három tiszteletbeli csendőr átvehette a BEOSZ ajándékait is. (Balog Tamás, Nagy Sándor Zoltán és Tóth László tiszteletbeli csendőr bajtársak)

Prof. Dr. habil. Szakály Sándor magyar történész, az MTA doktora méltó szavakkal emlékezett a csendőrségről. Előadásában hosszan méltatta az egykori Magyar Királyi Csendőrség munkáját, hűségét. Előadását, tudását mi sem bizonyíthatja jobban, mint az hogy doktorrá avatásának disszertációját a Magyar Táborig Csendőrség 1938-1944- ről írta.

Bajtársunk Tóth László tb. csendőr törzssörmester saját maga készítette Magyar Királyi Csendőrség feliratú 2018 évi falinaptárral ajándékozta meg az ünnepség résztvevőit, akik köszönetet mondtak ezért a szép ajándékért és figyelmességért!

Elnöki határozat ismertetése következett. Abban a Magyar Királyi Csendőrség magyarországi ügyében kifejtett kiemelkedő munkásságuk elismeréséül a Csendőrség születésének 137-ik évfordulójának tiszteletére bajtársaink az alábbi elismeréseket vehették át:

Hazáért Érdemérem Érem Arany Fokozata kitüntetés

Takács István tb. csendőr főhadnagy Zilizi Tihamér tb. csendőr őrmester vitéz Bak Péter, tb. csendőr őrmester

Tiszteletbeli Csendőr Érdemkereszt kitüntetésben részesültek:

Esküdt Lajos honvéd ezredes

Dr. Bodnár Zsolt tb. csendőr hadnagy

Dr. Jároli Kálmán tb. csendőr főhadnagy

vitéz Bányai László tb. csendőr főtörzssörmester

Nagy Sándor Zoltán tb. csendőr főtörzssörmester

**Haza Szolgálatáért Érdemkereszt I. fokozata kitüntetés
vehették át:**

v. Ig. Apáti Péter csendőrzászlós Kovács Antal csendőr
főhadnagy vitéz Lőrinc István tb. csendőr zászlós vitéz
Németh Zsolt tb. csendőr törzsőrmester vitéz Hangodi János
tb. csendőr zászlós Tóth László tb. csendőr törzsőrmester
vitéz Vörösváczy Csaba csendőrzászlós

Csendőrségi Díszoklevél kitüntetésben részesültek:

Németh Zita, Szabóné Magyar Etelka, Újházi Simonné, Dr.
Horváth László, vitéz Fonyódi László, László Péter Sándor,
Kammerhofer Róbert tiszteletbeli csendőr bajtársak valamint
Nagy László honvéd ezredes és Tóth Ernő urak.

Előléptetésben részesült:

Rákász József tb. csendőrtörzsőrmester, tb. csendőr
őrparancsnok tb. csendőr főtörzsőrmester rendfokozatba
lépett elő.

Kovács Antal tiszteletbeli csendőrfőhadnagy bajtársat a
MCSBE Észak Magyarországi Csendőrszárny
parancsnokává nevezte ki a MCSBE elnöke.

Ismertetetésre került, hogy azok a bajtársak, akik szolgálat,
betegség és egyéb okok miatt nem vehették át az
elismeréseket, részükre az Egyesület postán megküldi.

Az ünnepség szüneteiben a résztvevők jóízűen
fogyaszthatták Szabóné Magyar Etelka tiszteletbeli csendőr
bajtársnő által önzetlenül elkészített és felkínált finomságokat,
amiért az Egyesület elnöke a Csendőrnapi résztvevőinek
nevében is hálás köszönetet mondott.

Az ünnepség folytatásaként Tóth Csaba bajtárs közreműködésével megtekintettük a 2017. augusztus 20. napján készült videó anyagot, mely az Egyesület, csendőr díszalegységének a Szent jobb körmeneten való részvételét mutatta be zenei aláfestéssel. Az ünnepség kötetlen bajtársi beszélgetésekkel folytatódott, majd ismertetésre kerültek a hazai és külhoni köszöntések a csendőrnapi alkalmából, Ausztráliából, az Egyesült Királyságból, Írországból, Kanadából és az USA-ból. A MCSBE-et és a csendőrnapi résztvevőit köszöntötték külhoni bajtársaink és szimpatizánsaink)

A csendőrnapi résztvevőinek nevében az elnök bajtárs köszöntötte a távollévőket közülük a 102 éves vitéz békéi Koós Ottó m. kir. százados (alezredes) bajtársat és vitéz Serényi Istvánné Nemzetesasszonyt, aki 2010 évben vállalta az új csendőr Csapatzászló szentelésekor a zászlóanya tisztséget. Videón elhangzott a Csendőrinduló és a Székely himnusz, melyeket a résztvevők teljes szívvel együtt énekelték.

Zárszavában vitéz Ságvári Pál elnök bajtárs köszönetet mondott a csendőrnapi jó előkészítéséért és a részvételért. Szeretettel gratulált az elismerésben részesült bajtársaknak, hűséges tagjainknak és önzetlen támogatóinknak. Kihangsúlyozta az idei csendőrnapi is megmutatta, hogy szükség van az ilyen és ehhez hasonló rendezvényekre a m. kir. csendőrség hagyományainak, szellemiségének ápolására. Szükség van arra, hogy eleinket tisztelet övezze, emléküket feledésbe ne merüljön. Ahhoz, hogy a jövőbe tudjunk tekinteni, a jövőt tudjuk építeni, a múltból kell merítenünk, mondotta.

Híven, Becsülettel. Vitézül!

Németh Zita

tb. csendőr (csendőrunoka)

Emlékezzünk csendőr hőseinkre

Hősi halált haltak a hazáért!

Édes László monostorszegi őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban, Galíciában 1914 őszén elesett.

Riesz György hadnagy a zombolyai szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott chyrowi ütközetben 1914 október 31.-én elesett.

Támadás József ósopoti őrsbeli próbacsendőr az oroszokkal vívott harcban, 1914. októberben Rudnik mellett elesett.

Halmay József főhadnagy az aradi szakasz parancsnoka, az oroszokkal vívott harcban 1914. október 23. -án Nowa-Alexandria mellett elesett.

Mátyus János karánsebesi szárnybeli csendőr 1915. március 9.-én az oroszokkal harcolva, Beniova mellett elesett, miután aznap már kétszer megsebesült. Hősi halála után az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Szilágyi János lakompaki őrsbeli csendőr, címz. őrmester az oroszokkal Chocimirz mellett vívott ütközetben 1915. március 14.-én elesett.

Németh József őrsvezető, címz. őrmester, a homoród-szentmártoni őrs parancsnoka 1916. szeptember 29.-én Székelyszentmihálynál román hadifogságba esett ahol bántalmazások miatt meghalt.

Mezei József és Tiboldi Lajos Csíkszeredái szárnybeli csendőrök 1916. szeptember 30.-án a Tolvajostetőn sebesülten román hadifogságba estek, ahol meghaltak.

Imecs Péter és Veress Géza gyergyóbékási őrsbeli csendőrök a románokkal 1916. szeptember 29.-én Csehétfalvánál vívott ütközetben elesetek.

Farkas János nyugáll. őrsvezető címz. őrmester a verestorony-vámi őrs volt parancsnoka a román betörés alkalmával, 1916. szeptemberben a Hargitán elesett.

Sebrek János a felsőszölnöki őrsbeli alőrmester az oroszokkal Goresti mellett vívott harcban, 1917. március 14.-én elesett.

Ürögi György nádudvari őrsbeli alőrmester szerb komitácsi bandával vívott harcban 1917. december 24.-én Ivancija mellett elesett.

Nagy Ferenc hajdúnánási őrsbeli alőrmester, Romániában szenvedett sebesülése folytán 1917. december 27.-én Turnu-Severinben meghalt.

Sevlik Lajos őrmester, a váradi őrs parancsnokát, **Radicsev József** budapesti kerületbeli alőrmestert és nyolc pótcsendőrt szerb komitácsik 1918. október 24.-én Kalandjevicében megölték.

Magerle Gyula rutkai őrsbeli őrmestert és **Teker Ferenc** turzófalvai őrsbeli alőrmestert szerb komitácsikkal vívott harcban 1918. október 16.-án Valjevo mellett elesetek.

Arany Miklós tiszthelyettes

Már a világháború kezdetén harctérre került. A cs. és kir. 55. gyaloghadosztály parancsnokságán teljesített tábori csendőr szolgálatot. Ebben a beosztásban különösen a kémek ártalmatlanná tételében tűnt ki. Sok elvetemült embert juttatott az igazságszolgáltatás kezére. Fáradhatatlan buzgalommal, nagy kitartással üldözte ezeket a láthatatlanul! dolgozó gonosztevőket.

1915. június hó első felében az orosz harctéren, Galiciában a zlotá-lipai harcok alatt, az ellenséges és saját rajvonalaink között fekvő Zawalow és Huzsiow községekben az oroszok számos kémeket hagytak, l ott beásták magukat s jelzéseikkel csapataink minden mozdulatát elárulták. Ezáltal harci tevékenységünket nemcsak megbénították, hanem nagy és fölösleges veszteségeket is okoztak.

Ezeknek a kémeknek az elfogására kapott parancsot a tábori csendőr osztag. Arany tiszthelyettes önként jelentkezett, s mint járőrparancsnok, negyedmagával indult 1915. június 11.-én a veszélyes feladat teljesítésére.

A járőr az oroszok állandó tüzérségi és gyalogsági tüze alatt, Arany tiszthelyettes leleményes, bátor és szakszerű irányítása mellett, veszteség nélkül, 2 napi idegölő munkával, állandó életveszedelemben, teljesítette a kapott parancsot és községet teljesen megtisztította a kémektől.

Arany Miklós tiszthelyettest bátor magatartásáért 2. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Tuboly János tiszthelyettes

A volt cs. és kir. 130. dandárparancsnokságnál teljesített tábori csendőr szolgálatot. Nemcsak mint csendőr, hanem mint harcos is mindenütt megállta a helyét.

1915 június hó 15.-én Galiciában az orosz túlerő a volt cs. és kir. 130. dandárt megsemmisítette. A dandár törzskarát, a dandárparancsnokkal együtt, a fogságba esés veszélye fenyegette. Ekkor Tuboly János tiszthelyettes- parancs nélkül- ötdmagával rajvonalba fejlődve, felvette a harcot az orosz túlerővel. Igen erős tüzelésükkel, megbontották az ellenség sorait s az oroszokban azt a hitet keltették, hogy számottevő magyar csapat állja útjukat.

A dandár törzskara a legnagyobb rendben vonult vissza, s mikor ez megtörtént Tuboly tiszthelyettes is feladta a kilátástalan harcot s visszavonult csendőreivel. A hős kis csapat veszteség nélkül vonult be alakulatához.

A 2. osztályú ezüst vitézségi érmet őfelsége, IV. Károly Magyarország apostoli királya személyesen tűzte Tuboly János tiszthelyettes zubbonyára.

**Csendőr hőseink drága emléküket kegyelettel
megőrizzük!**

Forrás: Csendőrségi Lapok

1939. december 22. 1940. február 14. 1942. március 1.

HÍVEN, BECSÜLETTEL, VITÉZÜL!

Iskolai olvasmányaimban a csendőr goromba, lelketlen ember volt. Szuronyos puskával, kakastollas kalappal a fején ábrázolták, akitől mindenki félt a Horthy-világban, merthogy könnyen eljárt a keze, s rendszerint puskatussal kezdte a „beszélgetést”. Saját öregeinktől persze egészen mást hallottunk róluk. Például azt, hogy a zajos kocsmá már attól lecsendesedett, ha felbukkant az ablakban a közeledő kakastoll...

Csendőrségünk története félreértésekkel, ellentmondásokkal terhes szelete a magyar történelemnek.

Rettegtek volna tőlük az emberek? Becsületes ember nem félt a csendőrtől, ellenkezőleg. Jelenlétük maga volt a biztonság. A Magyar Királyi Csendőrség 1881-es megalakulása után nagyszerű eredményeket mutatott fel. A „betyárvilág” pandúrrendszerét felváltó szervezet a bűncselekmények elkövetőinek kilencven százalékát fülön csípte. (Nem véletlen, hogy a húszas-harmincas években már külföldi testvérszervezetek sora jött Magyarországra ellesni a siker titkát.)

Csendőrnek csakis feddhetetlen múltú, fegyelmezett, katonaviselt férfiember jelentkezhettek, olyan, akinek az elméleti és gyakorlati kiképzés során is szigorú elvárásoknak kellett megfelelnie: „Mögöttes a törvény - előttes is az legyen!” Zászlajukon ez állt: Híven, becsülettel, vitézül!

Tekintélyükre a második világháború legvége viszont foltot ejtett. Az utolsó évek, amikor a fronton harcoló honvédség helyett az ő nyakukba varrták a deportálás szégyenteljes feladatait. Az 1945-ös feloszlítás után így lettek „kíméletlen, fasiszta csendőrök” a kommunista propagandában.

Hatvannégy éven át február 14-én, a csendőrség napján őket ünnepelte az ország.

Hogy szükség volt-e - lenne-e - rájuk, arról ma is tart a vita. Én csendőrpárti vagyok.

Pilhál György

Forrás: Magyar Idők, 2018. február 14.

Beküldte: Takács István

tb. csendőrfőhadnagy

Gyöngyös-Halászi Takács Attila hdgy. felvétele

A fagyott tanya

Gyakran hallottuk azoktól, akik nem a mi világunkban élnek: mi értelme annak, hogy hóval be- fútt utakon, viharzó éjszakában, szakadó esőben ép úgy járnak a csendőrrjárőrök, mint máskor, akkor, amidőn az emberek is kint vannak? Az ilyeneknek itt most nem adunk részletes választ, nem ismertetjük a megelőzés lényegét és célját, de elmondunk egy történetet. Ennek színhelye: a hosszúpályi őrs körlete. Idő: 1940. január 18. Szereplők: egy nyomorúságban elhagyott magyar család és sok melegszívű magyar.

A hosszúpályi őrskörletében is kegyetlen volt a januári tél. Kegyetlen. Kint a tanyák között minden elcsendesedett. Emberek a szalmás búbos mellett, jószág az istállóban. Az ajtók küszöbén csikorgó hó magasodott, az ablakok befagytak és kint vigasztalanul, reményt kizáróan üvöltött a hóhordó szél.

A csendőrijárőr az őrsről ott járt a tanyák között. Sehol semmi élet. Az egyik tanyán az életet még annyiban se találta, hogy a havas zsúptetőn, a kémény mellett pernyenyom mutatott volna rá. A kéményen félméteres hósapka ült fehéren, mozdulatlanul, súlyosan...

Máskor gyermekek szaladgáltak a ház körül — most az ajtó félig temetve, az ablak egészen fagyva.

A járőr bemegy a szobába. Jéghideg. Az ajtó mellett vert veder, benne kék-zöldre, mélyre fagyott víz. A földön nyolc szem krumpli. Az ágyon rongyok közül öt szempár csillog bágyadtan a sovány arcokból: az anya és négy apró gyermek. A vályogfalon zúzmara, a padlásrésekből zuzmaraszakáll-tenger lóg... A szó, lehellet alig jut át a kékre dermedt ajkakon.

Az ember, a kenyérszerző, a falatleső ember a debreceni határban — kenyér után. Napok óta.

Nyolc szem krumpli a földön, várja a vizet. De nincs fűtő, szalma se, hogy vizet forralhassanak. Az éhség s a fagy az úr a szobában.

A járőr felcsapja a járőrtáska fedelét, még akad ott egy kevéske kenyér és szalonna. Valami.

Aztán akadt az őrön, nősöknél, nőtleneknél ruha, élelmiszer s tüzelő s egy szívvel-lélekkel adott pénz is. Aztán megtudta az előljáróság is, aztán a tehetősök is és aztán... egy csendőr felült a megrakott szánra és mire kiérkezett a fagyott tanyához, az egyik uradalom is megtudta az esetet és tüzelőt küldött oda. Aztán megtudták az újságírók, azután valaki Budapesten is, aki 100 pengőt küldött az őrre — a fagyott tanya lakói részére... Ez a valaki 75%-os hadirokkant, aki azt írja — többek között — az őrnek:

Kedves Bajtársak! Végtelen nagy örömmel olvastam azt a nemes cselekedetet, amit az őr parancsnoka, valamint legénysége végrehajtott a Jankovics-pusztá mellett talált didergő, éhező magyar családdal szemben. Biztató és igen jó jel ez a jövőnkét illetően, ahol annyi nemes összetartást találunk, ahol annyi segíteniakarást érzünk a nehéz és veszélyes szolgálatban megedződött testvéreink részéről is.

... Február 14-én, ünnepnapunkon adunk hírt minderről. Szép és jó ezt tudtuladni, hírülvenni. Nem hivalkodunk azzal, ami kötelesség, és ami már gyakran megtörtént, csak feljegyezzük a magunk ünnepén, a mi számunkra. A járőr: Takács László csendőr és Szabó Illés próbacsendőr, az őrparancsnok és az egész őr, jó munkát végzett.

Forrás: Csendőrségi Lapok, 1940. február 14.

A csendőri szolgálat

A közbiztonsági szolgálat ellátására az ország területét csendőr őrskörletekre osztották fel. Az 1887. év végén 916 őrs működött az országban, melyek száma szükség szerint változott. Az őrsökön rendszerint 5-8 legénységi állományú csendőr teljesített szolgálatot.

Kezdetekben az ún. „csendőrlaktanya” általában egyszerű parasztházból állt, a község egy félreeső zugában volt elhelyezve, így a helyi viszonyokat nem ismerő egyének csak hosszas keresés után találták meg.

A századforduló után Pfeifer Károly csendőr százados cikket írt a Csendőrségi Zsebkönyvben a laktanyával kapcsolatos kívánalmakról. Eszerint a csendőrlaktanyának a központban, könnyen megközelíthető helyen, a községháza és a postahivatal közelében kellett lenni.

Javaslatra nem maradt visszhang nélkül, mert rövidesen az általa javasolt helyeken kialakították az új csendőrlaktanyákat.

Ezek egységesen több helyiségből állottak, úgymint: őrsiroda a hivatalos ügyek intézésére, legénységi szoba pihenésre, az őrsfőzőnő szobája, fegyverszoba, sertés- és baromfiól, valamint a lovas őrsökön istálló és zabos kamra.

A Szolgálati Utasítás „Szobarend” című fejezete pontosan előírta, hogy a csendőr az egyenruháját és egyéb - egyébként szerény - holmiját hogyan helyezze el. A lakószobában helyezkedett el az ún. „könyvtár”, amely a Szolgálati Utasításból, a Büntetőtörvénykönyvből és a Nyomozástanból állt. Ezt a készletet „színesítette” az évente megjelenő Csendőrségi Év- illetve Zsebkönyv.

A csendőrőrs önellátó volt, tagjai állattartással és konyhakertészettel is foglalkoztak. A főzést és a mosást az őrsökön alkalmazott főzőnő végezte. Ő általában idősebb, mélyen vallásos özvegyasszony volt, minden szexepil híján, hogy fel se merülhessen vele kapcsolatban a nemiségnek még csak a gondolata sem. Az alantasabb munkákra (latrinapucolás, hóeltakarítás, favágás) napszámosokat - főként cigányokat - fogadtak.

A csendőrnek magánélete alig volt, egész idejét a szolgálat - járőrözés -, vagy a konyhakertben való munkálkodás töltötte ki. A szeszes ital fogyasztása tilos volt, dohányzás is csak mérsékelten, megszabott időben és helyen. A lakossággal fenntartott kapcsolata szigorúan korrekt és szolgálati jellegű lehetett, semmiféle ajándékot nem fogadhatott el, kocsmákat nem látogathatott. Eltávozást csak a legindokoltabb esetben kaphatott - közvetlen hozzátartozó esetében esküvő, haláleset -, nősülési engedélyt elsősorban csak nyugdíjazás előtt kérhetett, ezt általában engedélyezték, amennyiben a jelölt és családja semmiféle kifogás alá nem esett. (A tisztekre természetesen egészen más szabályozók voltak érvényben.)

A csendőr maximális szolgálati ideje egyazon helyen általában 3-5 évig terjedt, nehogy összebarátkozzék a helybeli lakossággal.

A csendőr szerelmi igényeinek kielégítésére csak korlátozott lehetőségek nyíltak, kerülnie kellett az alkalmi kapcsolatokat, és a züllött nőszemélyeket.

A csendőrök a lakossággal élő kapcsolatot tartottak, vagyis mindenről és azonnal, első kézből értesültek. Ugyanakkor az egykori pandúrokkal ellentétben a csendőrökkel nem lehetett „mutyizni”, „uram-bátyámozni”, üzletelni. Az állomány szellemétől távol állt mindenféle korrupció, megvesztegetés.

A csendőr rendszeres havi illetményben részesült, amely nem volt túl magas (alatta maradt pl. egy jó szakmunkás fizetésének), de lényegében a kincstár mindennel ellátta, amire szüksége volt. Az illetmény a szolgálatban eltöltött évek függvényében növekedett, ezen kívül kiegészült különböző pótdíjakkal. A csendőrnek kedvezményes utazás és ingyenes kórházi ellátás is járt. Ami a hivatásában még rendkívül vonzó volt, azt a biztos nyugdíj jelentette. Aki 40 évet leszolgált, az nyugdíjként a teljes fizetését kapta meg. Elhalálozás esetén az özvegynek, vagy a gyermekeknek, a néhai csendőr teljes fizetését (nyugdíját) folyósították.

A csendőr szolgálati ténykedését, magatartását az ún. alapszabályok szinte mindenre kiterjedően meghatározták. Ezek voltak a Szolgálati Szabályzat, a Szolgálati Utasítás, a Csendőrségi Ügyviteli Szabályzat és a Nyomozástan.

A csendőri szolgálat elsősorban járőrözésből állt. Ez azt jelentette, hogy a csendőrijárőr őrskörletének minden kis zugában gyakran és váratlanul megjelent, így a közbiztonságra veszélyes és a bűnözésre hajlamos egyéneket a bűncselekmények elkövetésétől visszatartotta. (Azt mondják a régi öregek, hogy egy-egy búcsúban, a csendőrijárőr megjelenésére még a legszilajabb legények is kezes báránnyá váltak.)

Az őrsparancsnok a járőrvezetőt szolgálatba indulásakor „Szolgálati Lap”-pal látta el, amelybe bejegyezte a járőr tagjainak nevét, a szolgálat tartalmát, célját, a kijelölt útvonalát, valamint a pihenők helyét. Ugyanerre a lapra a járőrvezető feljegyezte az útvonalba eső falvak, tanyák, vagy fontosabb tereptárgyakhoz való érkezés és az onnan való elindulás időpontját, a pihenőkre vonatkozó adatokat és természetesen a járőrözés alatt történt rendkívüli eseményeket, vagy megfigyeléseket.

A csendőr rengeteget gyalogolt, hóban, fagyban esőben és tűző napsütésben. Gyakorta 50-60 kilométert is megtett egy hét leforgása alatt.

A járőrözésre induló csendőrpár az alábbi teendők ellátására kapott parancsot:

- 1./ a büntettek megelőzése;
- 2./ a már véghezvitt törvénysértéseket felderíteni és a tetteseket feljelenteni;
- 3./ súlyos esetben a törvénysértőket elfogni és őket előállítani;
- 4./ minden állampolgár személyét és vagyonát mindennemű erőszak ellen megvédeni;
- 5./ a tűzvész, árvíz és minden más veszélyeztetett helyen megjelenni, és a közbiztonságot fenntartani;
- 6./ az utasokat kétes biztonsági útvonalon elkísérni;
- 7./ a katonaszökevényeket letartóztatni és az illetékes katonai parancsnokságnak átadni;
- 8./ minden köz által használt és annak tulajdonát képező építményre és eszközre figyelmet fordítani, a hiányosságokat és rongálásokat jelenteni, a kártevőket kinyomozni;
- 9./ a közlekedési szabályok megtartását ellenőrizni;
- 10./ a rendőri felügyelet alá helyezett egyének és a szabadon bocsátott büntettek felett ellenőrzést gyakorolni.

Rendes szolgálatba mindig két főből álló járőrt vezényeltek ki, amelynek képzetesebb és tapasztaltabb tagja volt a járőrvezető, és a fiatalabb a járőrtárs. A járőrözés - azaz a kijelölt útvonal bejárása - gyalog, lóháton, majd később kerékpáron történt.

A járőrözés alatt a csendőrök szeszecitált nem fogyaszthattak, és nem dohányozhattak. A magukkal vitt hideg élelmet csak a pihenőhelyen fogyaszthatták el. Kocsmába, csárdába csak ellenőrzés céljából léphettek be.

A Csendőrségi Utasítás pontosan meghatározta a letartóztatások módjait és előírta, hogy ellenszegülés esetén a csendőr mikor és miként használhatja fegyverét. Ez általában jogos önvédelem esetén került alkalmazásra. Ez ritkán fordult elő, a rendcsinálásra általában elegendő volt egy-egy csendőrpofon, ami korántsem jelentette azt - mint egyesek ma állítják -, hogy a csendőrök ütötték-verték a lakosságot.

A járőr szolgálati ténykedése ellen mindenkinek jogában állt panaszt tenni, ezért a járőr tagjai kötelesek voltak kíváncsira magukat igazolni. (Lám-lám a „fasiszta” csendőrség sokkal jogszerűbben járt el, mint 2006. október 23-án a védtelen emberekre azonosító szám nélkül uszított Gergényi-féle rendőrhorda.)

Ugyanakkor a csendőr felszólításának: „A törvény nevében!” - mindenki köteles volt engedelmeskedni.

Az Utasítás értelmében a csendőr sohasem feledkezhetett meg arról, hogy a közösséget szolgálja, ezért minden ténykedésében udvariasnak és előzékenynek kellett lennie.

A szolgálatban álló járőr mulasztás vagy törvénytelen eljárás esetében hadbíróság előtt felelt tetteiért.

Most pedig idézzünk fel néhány esetet, amely az újjáalakult csendőrség hatékonyságát hivatott bemutatni.

- Tiszafüreden a csendőrőrsöt 1883. január 1-jével állították fel. Pál Dániel őrsvezető két beosztottjával már korábban beérkezett az őrsre, hogy a szolgálat átvételére előkészüljön. December 26-án a szolgálat átvétele előtt 5 nappal, amikor még a pandúroknak kellett a közbiztonságra ügyelniük, két ismert rablóbetyár érkezett a községbe. Az üzleteket kirabolták, és lovas kocsit zsákmányolva továbbálltak. A pandúroknak nem fűlött a foguk az üldözéshez, így inkább értesítették az újonnan érkező csendőr őrsvezetőt, aki két csendőrével a rablók után iramodott. Pál Dánielnek jobb lova lévén, elsőnek érte el a menekülő betyárokat, akik a megadásra való felszólításra pisztolylövésekkel válaszoltak. Erre az őrsvezető lelőtte az egyik rablót, és mire emberei beérkeztek, a másik már megbilincselve feküdt a földön.

- Zalaegerszeg csendőr szakaszparancsnoka, Marssó Lőrinc hadnagy, 1884. áprilisában értesült arról, hogy a híres haramiavezér, Savanyó Jóska, szakasza területén bujkál. Tüstént kirendelt egy járőrt a bandita búvóhelyének kinyomozására. A nyomok Tapolca község határába vezettek, ahol még három csendőr csatlakozott a nyomozó járőrhöz. Hosszas puhatolózások és Marssó hadnagy utasításai alapján sikerült a hírhedt betyárt egyik társával együtt elfogni és a környéken a közbiztonságot helyreállítani.

- Oroszlán Palit, az utolsó bakonyi betyárt is a csendőrök fogták el 1887. szeptemberében. Oroszlán előző rablásai és gyilkosságai miatt 15 évet ült börtönben, ahonnan néhány társával megszökött. Újra kezdte rablásait. A csendőrőrs a Zala-völgyében valóságos hajtó vadászatot rendelt el Oroszlán Pali és tizenhárom főből álló bandája ellen. A Baksay Sándor csendőr hadnagy parancsnoksága alatt álló csendőröknek sikerült a rablókat elfogniuk és ezzel a bakonyi utakat veszélytelenebbé tenniük.
- Meg kell még emlékezni arról a hónapokig tartó fegyveres harcról, amit a fiatal testület tagjai folytattak a Bács-Bodrog megyében garázdálkodó szerbekkel, akik 1886-ban a Délvidéken számos gyilkosságot, betörést és postarablást követtek el. Ártalmatlanná tételüket megnehezítette az államhatár közelsége és az őket rejtegető nagyszámú rokonságuk. Hosszú és fáradságos küzdelem után, amelyben egy csendőr hősi halált halt és többet megsebesítettek, sikerült a többször szétugrasztott banda minden tagját ártalmatlanná tenni. A fegyveres harcot személyesen vezető Kalló Antal csendőr főhadnagy, újvidéki szakaszparancsnokot Katonai Érdemkereszttel (Ver Dienst), hadiszalagon a kardokkal tüntették ki.

Szólnunk kell még az 1907 őszén, a Felvidéken történt csernovai sortűzről, amit számos baloldali történész és író, a magyar csendőrök nyakába akar varrni, bizonyítva ezzel is, hogy a magyar úri osztály mennyire „elnyomta szegény nemzetiségeket”, és erre, hogyan használták fel a csendőrséget.

Mi is történt Csernován?

Csernova kistelepülés Felvidék északnyugati sarkában, amely mára összeépült már Rózsa hegygel. A helybéliek önerőből templomot építettek, aminek fölszerelésére a közismert tót nacionalistát, a később Hlinka-gárda néven elhíresült fasiszta terrorlegények névadóját, Andrej Hlinka plébánost kérték fel. Mivel Hlinka papi hivatásával ellentétben, uszítva az Osztrák-Magyar Monarchia ellen vad nacionalista politikát folytatott, és rózsahegy plébánossá való megválasztásakor a család gyanújának árnyéka vetült, ezért egyházi előjárója, Párvy Sándor szepesi püspök a Vatikánnal való egyeztetés után papi hivatásának gyakorlásától ideiglenesen eltiltotta, és a rózsahegy plébániáról eltávolította. Így Párvy egy másik szlovák papot, Martin Pazúrik liszkófalui dékánt bízta meg a templom felszentelésével.

Mivel Hlinka hívei tovább folytatták az uszítást, és nem álltak el követelésüktől Pazúrik a szolgabíróval és 13 fő szlovák (!) nemzetiségű csendőrrel érkezett a szertartás végrehajtására Csernovára. A felizgatott lakosság meg akarta akadályozni a szertartást, amikor egy szintén szlovák nemzetiségű hajdú, bizonyos Veverica - aki ráadásul csernovai születésű volt - korbáccsal végigvágott a tüntetőkön. Erre a tömeg megrohanta a papot és kíséreit, mire a csendőr- parancsnok önvédelemből tűzparancsot adott ki,

aminek következtében 40 helybeli életét veszítette, és kb. 90 fő megsebesült. Ezt a hazug szlovák történetírás ma is „magyar vérengzésként” tartja számon, jóllehet az elkövetők egytől egyik szlovákok voltak, és az eseményekben semmi nemzetiségi szempont nem játszott szerepet.

Voltak azonban olyan népi megmozdulások - szintén minden nemzetiségi felhang nélkül -, amelyek megfékezésére a csendőrséget be kellett vetni.

Ilyenek voltak a Nagyalföldön 1891-ben lezajlott mezei munkásmozgalmak, amelyek szociális demagógiája a félrevezetett nép zömét nyílt zendülésbe sodorták. Ennek következtében sok helyen törvény és társadalmi rend fel-forgatását is megkísérelték. A hatóságok - egyébként helytelenül - a bajok békés orvoslása helyett megoldásként sokszor a csendőröket használták fel, és állították szembe az egyszerű néppel. Ilyen eset volt Elesden 1904. április 24-én, egy politikai gyűlésen. A szocialisták által felheccelt tömeg a járási közigazgatási vezető fejét követelte, mire az érintett tisztviselő a tömeg feloszlatására bevetette a csendőrséget. Mikor az egyik tüntető Resch járásőrmestert agyonlőtte (vajon hogyan birtokolt pisztolyt?), a csendőrök sortüzet adtak le, amelynek következtében 22 ember veszítette életét.

Összességében a Magyar Királyi Csendőrség tevékenységének első szakaszát (1881-1914) értékelve megállapítható, hogy szinte a semmiből megteremtődve egy jól működő, nemzetközi szinten is elismert rendvédelmi szervvé fejlődött.

A Magyar Királyi Csendőrség a vidék köz- biztonságát a legmagasabb szinten biztosította.

Forrás: Földi Pál, Pandúrok, zsandárok, csendőrök

Tábori csendőrség az I. világháborúban

A tábori rendészeti szolgálat ellátása, éppen úgy, mint a közbiztonsági szolgálaté, az idők folyamán, sok változáson ment keresztül. Ez a XIX. század kezdetétől a Habsburg Birodalom, majd az Osztrák-Magyar Monarchia területén a következőképpen fejlődött.

Mikor 1815-ben Lombardiát az osztrák tartományokhoz csatolták, a kormány az ott talált zsandárságot átvette. Ez akkor tizenegy századból állt, amelyből háború esetén egyet tábori rendészeti szolgálatra osztottak be. A tábori zsandárok jogai és kötelességei az 1817-ben kiadott szabályzat szerint az alábbiak voltak:

1. Kémek és gyanús egyének megfigyelése, fosztogatók elfogása, a hadseregen kívül álló személyek katonai körletből való eltávolítása. Az engedély nélkül csatangoló katonák elfogása és az illetékes parancsnokságukhoz való előállításuk. A kijelölt katonai körlet állandó portyázása, felesleges nőszemélyek és kereskedők eltávolítása, polgári személyek bántalmazásának megakadályozása. A lakosság vagyonának indokolatlan pusztítástól való megvédése, hadifoglyok kísérése, szökevények elfogása. Élelmiszerek és bor kiosztásánál a rendre való felügyelet, katonai és polgári raktárakban a rend fenntartása. Zsarolások és meg nem engedett harácsolások kinyomozása és a vétkesek feljelentése, meneteknél és visszavonulásoknál a rendre való felügyelés.
2. A tábori zsandárok harcvonal mögött felállított őrsei azokat a katonákat, akik magukat az ütközetből kivonni igyekeztek, a harcvonalba visszairányították. A sebesültszállító kocsikat elkísérték, hogy a sebesültvivők a kötőhelyen sokáig ne időzzenek; az ütközet után a csatateret végig portyázták, a szétvert egységeket egyesítették és a még feltalálható sebesülteknek segélyt nyújtottak.

3. A tábori zsandárnak jogában állt az őt tettelesen bántalmazó katonát felkoncolni és az őt szolgálatában akadályozó tisztet feljelenteni, aki ezért rangjával fizetett. Viszont a tábori zsandárt, ha hatalmával visszaélt, a katonai bíróság halálra ítélhette.

Az osztrák-olasz háború kitörése után, 1848-ban az osztrák hadsereg parancsnoka, Radetzky tábornagy a lombardiai zsandárságot kis létszáma miatt nem alkalmazta. Két új katonai rendészeti szervet állított fel „vadászcsapat” és „törzs dragonyos osztály” néven. Az elsőt a harcoló csapat, a másodikat a főhadiszállás körüli rendészeti és küldönc szolgálatok ellátására alkalmazták. Mindkét alakulat tisztjeit és legénységét a hadsereg ezredeiből válogatták ki a megbízhatóság, nyelvismeret és leleményesség alapján.

Az osztrák zsandárezredek felállítása után az 1855. június 21-én kelt legfelsőbb határozat a Radetzky-féle vadász és dragonyos alakulatokat feloszlatta, helyette a tábori rendészet ellátását a zsandárságra bízta. Minden hadsereg egy tábori zsandár századot kapott.

A kiegyezéskor, 1867-ben a zsandárságot felmentették a tábori rendészeti szolgálat alól, és azt ismét a katonai ezredekben kiválasztott altiszti osztagokra bízták.

Az 1888. évben a tábori rendészeti szolgálat ellátását az osztrákoknál ismét a zsandárságra, magyar részről pedig a csendőrségre bízták. A megállapodások értelmében 1889-től a Magyar Királyi Csendőrségnek 9 tisztet, 107 főnyi gyalogcsendőrt kellett háború esetén a honvédséghez vezényelnie. A kiválasztottakat szaktanfolyamon képezték ki.

A tábori rendészet ellátására kiválasztott csendőröket gyakorlati kiképzésük és a hadsereggel való együttműködésük elsajátítása céljából minden nagyobb hadgyakorlatra kirendelték.

Az első világháború időszakában a csendőrség állományából felállított Magyar Tábori Csendőrség négy hadszíntéren látott el tábori rendészeti szolgálatot.

1./ A kezdeti igen komoly, nagy veszteségekkel járó hadműveletek után a Monarchia 1915-ben Szerbiát teljesen elfoglalta és megszállta. Az ezzel járó zilált közbiztonsági viszonyok rendezésére sok magyar csendőrt vezényeltek Szerbiába, akik 1918 végéig ott teljesítettek szolgálatot.

2./ A háború egyik előidézője, Oroszország már előzőleg végrehajtotta a teljes mozgósítást, és 1914 augusztusában benyomult Galíciába. 1915 tavaszán a harcok már Magyarország északkeleti területén folytak. Ekkor számos csendőrtiszt érkezett a hadrakelt sereghez csapatszolgálatra. Legtöbbje mint századparancsnok harcolta végig a háborút és számos kitüntetéssel került vissza a csendőrséghez. Az 1915 tavaszán megindított német-magyar ellentámadás kiverte az oroszokat nemcsak magyar területről, de Galíciából is. A harcok színtere ezután Oroszország területére tevődött át, ami ismét sok csendőrt vett igénybe a tábori rendészeti szolgálatra.

3./ A kezdetben semleges Románia 1916 augusztusában belépett a háborúba és betört Erdélybe. Innen a Központi Hatalmak magyar ezredei és Mackensen német tábornagy seregei pár hónap alatt kiverte a románokat és különbékére kényszerítette őket.

A hadművelet idején az Erdélyből kiszorult csendőröket nagyrészt tábori rendészeti szolgálatra a harcoló csapatok mögé osztották be, ahonnan őrskörletük felszabadítása után visszatelepültek állomáshelyeikre.

4./ Olaszország 1915. május 23-án lépett be a háborúba, így Észak-Olaszország területén hamarosan heves harcokra került sor.

A világháború során, a magyarországi csendőrörsökön tényleges csendőr alig volt, a hiányzókat idős, csendőri szolgálatra kiképzetlen, népfelkelő honvédekkel helyettesítették, akik képtelenek voltak a közbiztonságot régi nivóján megtartani.

Mind a közös, mind a honvéd hadsereg mozgósításával egy időben a hadrakelt sereghez csendőröket vezényeltek a katonai rendészeti feladatok ellátására.

A Magyar Királyi Csendőrség 9 tisztet, 204 lovas és 135 gyalogos csendőrt bocsátott a közös hadsereg rendelkezésére.

Ahogy Szakály Sándor a Magyar Tábori Csendőrség című munkájában megállapítja: a Monarchia 1914-ben is még az 1870-71-es porosz-francia háború tapasztalataira alapozott, tehát már teljesen elavult tábori rendészeti szervezettel és szabályzattal lépett a világháborúba.

Az 1890-es években megjelent „E-16” jelzésű Szervi Határozmányok és Szolgálati Utasítás a császári és királyi hadsereg tábori csendőrség számára című szabályzat első ízben határozta meg a Monarchiában a tábori csendőrség feladatát és szabályozta tevékenységét.

A tábori csendőri feladat nem volt más, mint a békeidőben teljesített csendőri feladatok adaptálása háborús viszonyok közé. A tábori csendőrség haderőn belüli legfontosabb feladatának - a rend és fegyelem fenntartásában való közreműködés mellett - a katonaszökevények, maradozók, valamint az arcvonal mögött kóborló katonai személyek erélyes üldözése. Emellett ugyancsak fontos feladat jutott a tábori csendőrségnek a hadsereg belső rendjét veszélyeztető bujtogatók felderítésében és a hadseregben terjesztett sajtótermékek ellenőrzésében. Mindezen feladatok hathatós végrehajtása érdekében a tábori csendőröket a katonai őr jogaival ruházták fel, s így jogukban állt a figyelmeztetés, a megintés, a rendreutasítás, az elővezetés, az elfogás, a bilincs alkalmazása, valamint a fegyverhasználat.

A tábori csendőrség tisztek vezette osztagokba szervezve önállóan látta el feladatát az illetékes vezérkari tisztek irányítása alatt.

Fegyverzetük a csendőrségnél akkor rendszeresített fegyverzet volt, az egyenruha is csak annyiban különbözött, hogy bal karjukon fekete-sárga színű karszalagot viseltek.

Az Osztrák-Magyar Monarchia, illetve hadseregének felbomlása megpecsételte a tábori csendőrség sorsát is.

Forrás: Földi Pál: Pandúrok, zsandárok, csendőrök

Meghívó

**Kopjafaállítás és istentisztelet
Kristóf László emlékére**

Az 1959-ben ártatlanul
kivégzett és jeltelen
tömegsírba temetett volt
csendőrmozgó a
kommunista diktatúra
áldozata.

Közös felelősségünk, hogy
emlékezzünk és
emlékeztessünk!

2017. november 4. 11 óra
Verőce, református templom

Beszédet mond
Dr. Zétényi Zsolt jogász

A kopjafát megáldja
Márkus Gábor lelképásztor

A megemlékezés Verőce Község Önkormányzatával
együttműködésben valósul meg.

A csendőrség és a Tanácsköztársaság

IV. Károly osztrák császár és magyar király 1918. október 26-án táviratban értesítette a német császárt, hogy a Monarchia erői elfogyván, kilép a háborúból.

A katonák, amint ennek hírért vették, megkezdtek hazaözoönlésüket a frontokról. A zürzavaros helyzetet kihasználva egy önjelölt, de tehetségtelen, pacifista politikus, bizonyos gróf Károlyi Mihály elérkezettnek látta az időt az oly régen áhított hatalom megkaparintására.

Elhitette a gyenge és habozó királlyal, hogy csak ő, az antanthoz fűződő kapcsolatai révén mentheti meg a trónját. Ekkor már a hatalom Budapesten az ún. Nemzeti Tanács kezébe került, amely Károlyi híveiből, a Szociáldemokrata Párt tagjaiból, baloldali és egyéb szélsőséges egyénekből állt. A király végső kétségbeesésében végzetes lépésre szánta magát: kinevezte Károlyit miniszterelnökké.

Károlyinak, hogy a hatalmát megtartsa, két problémával kellett szembenéznie. Az egyiket úgy hívták: gróf Tisza István, Magyarország erős embere, az előző miniszterelnök, a másik a hazaözoönlő hadsereg.

Mind a két problémát megoldotta.

1919. október 31-én egy katonaszökevényekből álló bűnözö banda betört Tisza István Budapesten, a Hermina út 35. szám alatt lévő villájába, az ott tessék-lássék örködö csendöröket lefegyverezték, majd Tiszát felesége és unokahúga szeme láttára meggyilkolták.

A hadsereg jelentette fenyegetést a frissiben kinevezett hadügyminiszterével, az alkoholista Linder Bélával hárította el, aki kijelentette: „Nem akarok több katonát látni!”

A katonáknak ez nagyon tetszett, sorra alakították meg szovjet mintára a Katona és Matróz Tanácsokat, a tiszteket elcsapták, a puskák csövébe és a sapkarózsa helyére őszirózsát tűzve kezdték meg féktelen randalírozásukat. Ez a rablások, erőszakoskodások soha nem látott hullámát indította el, elsősorban a forradalmi lázban égő Budapesten. Felbomlott minden rend és fegyelem, az utcákon vörös zászlókkal teletűzdelt teherautókon száguldozó részeg katonák lövöldöztek a békés járókelőkre, kifosztották a katonai raktárakat, vendéglőket, üzleteket, a tehetősebb emberek villáit.

A fővárosban a rendőrség a forradalom oldalára állt, a vidéken elhelyezkedő csendőrség pedig semleges maradt. Komoly szerepet nem is játszhatott, mert:

- a testület szétszórt elhelyezésénél fogva nem volt ütőképes döntő befolyású cselekedetekre;
- igénybe vehető karhatalmi csendőrszázadok, vagy zászlóaljak nem tartózkodtak Budapesten, de még környékén sem;
- a testület tagjainak nagy része az ország határain kívül volt, tábori rendészeti szolgálatot teljesített, és onnan csak hetek múlva érkezhettek volna a fővárosba.

Károlyi mégis tartott a csendőrség esetleges aktivizálódásától, ezért egyik hívét, a Belügyminisztériumban szolgáló Gencsy Arnold alezredest nevezte ki a csendőrség főfelügyelőjének. Ez a szerencsétlen alak, meg sem melegeghetett az új pozíciójában, amikor Károlyi és bandája, amilyen gyalázatosan fellépet a magyar történelem színpadára, olyan gyalázatosan le is lépett onnan.

Amikor a cseh és román területi követeléseket az antant hatalmak nevében Vyx francia alezredes 1919. március 19-én átadta, Károlyi „utánam az özönvíz” elve alapján patkányként menekült el a „süllyedő hajóról”, átadva a hatalmat egy a Szovjet-Oroszországból érkezett bűnöző bandának.

A megalakuló úgynevezett Forradalmi Kormányzótanács elnöke, Kun-Kohn Béla, egykori sikkasztó kommunista lett, aki hasonszórú társaival azonnal megkezdte az ország szovjet mintára való átszervezését.

A Forradalmi Kormányzótanács rögtön a hatalom átvétele után, már március 21-én elrendelte az országban a statáriumot, amely szerint mindenkit, aki parancsainak ellene szegül, ellene felkelést szít, halállal kell büntetni.

Budapest századosból lett rendőrkapitánya, Dietz Károly, ez a kalandor senkiházi, „jó példát mutatva” elsőnek tépte le gallérjáról a tiszti csillagokat, és ugyanezt követelte meg beosztottaitól, akiknek egy része besorolt az újonnan alakuló rendvédelmi szervbe, a Vörös Őrségbe.

Őket nem követték a csendőrök, sőt a csendőrség kezdettől fogva az ellenforradalmi szervezkedés egyik bázisa lett.

Létrejött a Belügyi Népbiztosság is, amely a tanács hatalom hatékony, harci osztaga lett, élén a púpos Korvin-Klein Ottóval, az egykori hullamosóval.

(Így, mint „egészségügyi dolgozóról” méltán nevezték el róla a BM Kórházat. F.P.)

Alája tartozott a Vörös Őrség, amelynek legfontosabb szerve a bolsevik CSEKA mintájára megszervezett politikai osztály volt, amelynek élére Cserni József került. A háború alatt átszökött az oroszokhoz, majd a bolsevik uralom alatt kommunista lett, és moszkvai kiképzés után Kun Bélával érkezett vissza az országba.

Főhadiszállását egy Mozdony utcai bérházban ültette fel, amelynek pincéjében borzalmas kínzások és gyilkosságok történtek. A Cserni-legények bőrkabátban jártak, és az ország lakossága rettegve ejtette ki nevüket: „Lenin fiúk”.

A proletárdiktatúra a csendőröket természetesen ellenségnek tekintette és akként is kezelte őket. Így aztán a számos vélt vagy valós ellenség mellett, a csendőrség tagjaira is lesújtott a proletár diktatúra „vasökle”.

Így került a Lenin fiúk kezére Fery Oszkár altábornagy a csendőrség korábbi főfelügyelője, majd Menkina János és Borhy Sándor csendőr alezredek. Mindnyájukat a Mozdony utcai ház pincéjébe szállították, ahol válogatott kínzások után végeztek velük, majd holttestüket a Dunába dobták.

Vidéken is tombolt a vörös terror, amelyet Szamuely halálvonata testesített meg. Amikor 1919 áprilisában előbb a csehek, majd a románok támadták meg a Tanácsköztársaságot, Kun Béla magához véve az államkincstár értékeit, néhány elvtársával Bécsbe szökött, majd onnan hazatért Szovjet-Oroszországba.

A Tanácsköztársaság megbukott, csak véres emléke maradt fenn.

De még bukása előtt, a csendőrök tömegesen jelentkeztek Horthy Miklós fővezérnél, aki Szegeden kibontotta a nemzetiszínű lobogót.

Forrás: Földi Pál: Pandúrok, zsandárok, csendőrök

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület

főbb hírei, eseményei

(2017. december 15.- 2018. április 10.)

December 15-22.

Magyar Csendőr 2017. decemberi (XIII. évfolyam 3-4. számok) postázása előfizetőink, tagságunk részére. A Magyar Csendőr mellékleteként megküldtük a 2018. évi Csendőrnapi meghívókat és a tagdíj, adomány befizetéshez a banki csekkeket.

2018. január 12-14.

Tiszteletbeli csendőrőrseink településeinken vettek részt a doni áttörés 75.-ik évfordulója alkalmából szervezett megemlékezéseken, istentiszteleteken, szentmiséken. Bajtársaink csendőr egyenruhában díszőrséget adtak és megkoszorúzták a honvéd kegyeleti emlékhelyeket (egy része a honlapunkon).

Február 13.

Az 1945. évi budapesti harcokban hősi halált halt katonákra és polgári áldozatokra emlékeztek február 13.-án a harcok befejezésének 73.-ik évfordulóján a budai várban.

„Budapest ostroma igazi apokalipszis volt, áldozataira és katonákra egyaránt emlékezni kell”-mondotta Baráth Ernő dandártábornok. Megemlékezések más helyszíneken is voltak, amelyeken a MCSBE-et az elnökség tagjai és a tb. csendőrörsök képviselték.

A bekerítésből való kitörés hősi halott katonáira és csendőrökre a Csendőr Napon külön is megemlékeztünk.

Február 17.

A m. kir. Csendőrség születésének 137-ik évfordulójának tiszteletére központi Csendőrnapot tartottunk két helyszínen, Budapesten. A hadtörténeti Intézet díszudvarában katonai tiszteletadás mellett megkoszorúztuk az I-II. világháborúban hősi halált halt m. kir. csendőrök emléktábláját. Az ünnepséget a budai Szent Margit Gimnáziumban a folytattuk. Beszámoló a Magyar Csendőr-ben. (Csendőrnapi felvételei, fotói és a tudósítás honlapunkon is megtekinthetők.) A csendőrörsök egy része településeiken a Csendőrnapi tiszteletére állománygyűléseket tartottak.

Március 14-18.

Március 15.-i nemzeti ünnepünkön tiszteletbeli csendőrörseink állománya településeiken vettek részt egyházi, önkormányzati szervezésű megemlékezéseken, ahol több helyszínen csendőregyenruhában koszorúztak, illetve díszőrséget adtak bajtársaink.

Híven, becsülettel, vitézül a Hazáért!

Tájékoztató

1.

Egyesületünk honlapját m. kir. Csendőrség emlékanyagaival, dokumentációival folyamatosan frissítjük, továbbá tájékoztatjuk az érdeklődőket a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület életéről, eseményeiről. Eddig tisztázatlan körülmények között a weblapunkra 2018. március végén olyan írás is felkerült. amitől elnökség teljes mértékben elhatárolódik, mert a kifogásolható csendőrségtörténeti anyag ismeretlen szerzőtől, a tudományosság látszatát keltve rosszindulatú, hazug torzítása a m. kir. Csendőrség valós történetének! Töröltük a honlapunkról!

2.

Közel másfél évtizede megjelenő kiadványunk a Magyar Csendőr-t nyomdatechnikai és szervezeti okok miatt a márciusi szám helyett, április hónapban tudjuk megjelentetni. Az eddigi 4 külön szám helyett 2018. év végéig 3 számot adunk ki, a 3-4-ik számokat összevonva a költségek jelentős emelkedése miatt.

A korábban kiadott Magyar Csendőr számai a honlapunkon, illetve az Országos Széchényi Könyvtárban (gyarapítási osztály) is megtekinthetők. Cím: 1827 Budapest, Budavári Palota F. épület.

3.

Elnökségünk az általunk szervezett főbb rendezvényekre (csendőrnapi, nemzeti és csendőr emlékhelyek koszorúzása, küldöttgyűlés, elnökségi ülések, bajtársi találkozók, tudományos konferencia, kegyeleti rendezvények stb.) az érintett bajtársaink (tagjaink) részére külön meghívót küldünk és a honlapunkon is adunk ki közleményt.

Várjuk szíves értesítéseiket, javaslataikat telefonon, e-mail címen.

Könyvajánló

Wass Albert: *Kard és Kasza I-IV. kötet* (*Kráter Kiadó*)

Előszó az írótól:

„Miután az Úristen különös akaratából az erdélyi Mezőségen születtem magyarnak s ott nőttem emberré is, ifjú korom óta úgy érzem, hogy emberi és magyar kötelességem a Mezőség megírása”

„Hont foglalni alkalmas a kard, s annak védelmezésében hasznos. Megtartani a hont azonban csak kaszával lehet. Kaszával, ekével, izzadságos, becsületes munkával Hont veszejt, ki másra bízza a munkát.” —Kétféle ember van ezen a világon, egyik karddal farag világot magának, a másik ekével. De a karddal faragott világot egy másik kard ledöntheti, s újjá faraghatja nagyon is gyorsan. Maradandót csupán az eke farag,” (részletek a regényből)

Wass Albert ebben a remekművében saját ősi nemzetségének állít emléket, elvezetve a történelem szálait a honfoglalás korabeli táj és időkezdetektől az Isten-tudó látóemberi bölcsességhez.

Turcsányi Péter

Megrendelhető:

2013 Pomáz, Búzavirág u.2.

Tel./fax: (26) 328-491. Mobil 20/915-3234,

e-mail: info @krater.hu,

Tisztelt Bajtársunk,
kedves Vendégünk!

Bajtársi tisztánélet, szeretettel meghívjuk
Önt

a Magyar Királyi Csenedőrség
születésének 137. évfordulójára

tiszteletére szervezett
ünnepi Csenedőrnapi

2018. február 17-én (szombat)

Első helyszín:
HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
Hádfőudvara
Budapest I. kerület, Árpád téri
Kapisztrán tér

Katonai tiszteletadás és
megkoszorúzzuk az I-II. világháborús
hősi halálra jutottak emléktábláját

Hőseinkért imádkozunk
a Magyar Csenedőrség bajtársai és
protestáns tábori testvérei

Hadtörténeti Múzeum megalapításának
Széll Kálmán (volt Mosonmagyaróvár
várbusszal)

Második helyszín:

Szent Margit Gimnázium
(Apor terem)

1114 Budapest, Villányi út 5-7.

10⁰⁰-13⁰⁰ között

Ünnepi Csenedőrnapi

Megközelíthető:

Az 61-es vagy a 4-es, 6-os villamosok
végállomásaitól 80-100 méter

Azon bajtársaink, vendégeink,

akik számára a közlekedés gondot okoz
és nem tudnak a Csenedőrnapi első részén

részt venni (koszorúzás),

őket szeretettel várjuk

a Szent Margit Gimnáziumban

az ünnepségünkön.

Kérjük az ünnepségre hívják meg a

Tisztület szimpatizánsait,

családtagjaikat, barátait!

RENDELJ BIZTONSÁGOT
A CSENDŐRSÉG
VISSZAÁLLÍTÁSÁVAL!

CSENDŐR BAJTÁRSI EGYESÜLET

Magyar Csendőr Induló

Édes Hazám, magyar róna,

Tájékoztató:

Személygépkocsival érkezők parkolási lehetősége a Kapisztrán térre való belépésnél parkoló kártyával (automata).

A második helyszínen, a Szent Margit Gimnázium előtt, a Villányi úton lehetséges.

Öltözet:

Kérjük, hogy a csendőrségi hagyományok szerint öltöző bajtársaink kifogástalan vörös vállszalagos posztó köpenyben, csendőrkalaphun, tollforgós tábori sapkában, derékszíjjal, (tisztiek vállszíjjal) szolgálati öltözetben, a fegyveres testülethez tartozó bajtársaink köpeny+kis társasági, illetve az ünnepi alkalomhoz illő polgári öltözetben jelenjenek meg.

A díszőrség kiegészítő felszerelése: fehér kesztyű, karabély feltűzőt szurornyal, szurony tok, derékszíjon dupla tölténytáska, a díszőrség parancsnokának kard.

Egyéb felszerelési tárgyak (pisztoly táskák, stb.) mellőzését kérjük.

Kitüntetések viselését eredeti formában kérjük.

A Hadtörténeti Intézetben történő koszorúzási szándékukat 2014. február 6-án 10⁰⁰-ig szíveskedjenek a 06-30/583-8011 telefonszámon az egyesület felé jelezni.

A meghívó 2 személy részére érvényes!

Felmutatása a Hadtörténeti Intézetbe történő belépéskor kötelező.

Magyar erdő, magyar rét

ged járlok éjjel nappal.

en nyáron nagyon rég.

pem biztonságát őrzöm.

grendíthetetlenül

ted élek, érte halok

Magyar népem egyedül,

ted élek, érte halok

ven, Becsülettel, Vitézül!

CSÜLETTEL, VITÉZÜL!

Csendőr Bajtársi Egyesület
Elnöksége

érhetőségünk:
CSENDŐR BAJTÁRSI EGYESÜLET

0 Érd, Teréz u. 30.

magyarcsendorki.hu
magyarcsendorki@freemail.hu
csendorki@gmail.com

fax: 06/30-312-587
06-30-583-8011

szám: 18704479-1-12
Érdi 10410065-0-803021-00011000

EM L É K L A P

A Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület részére

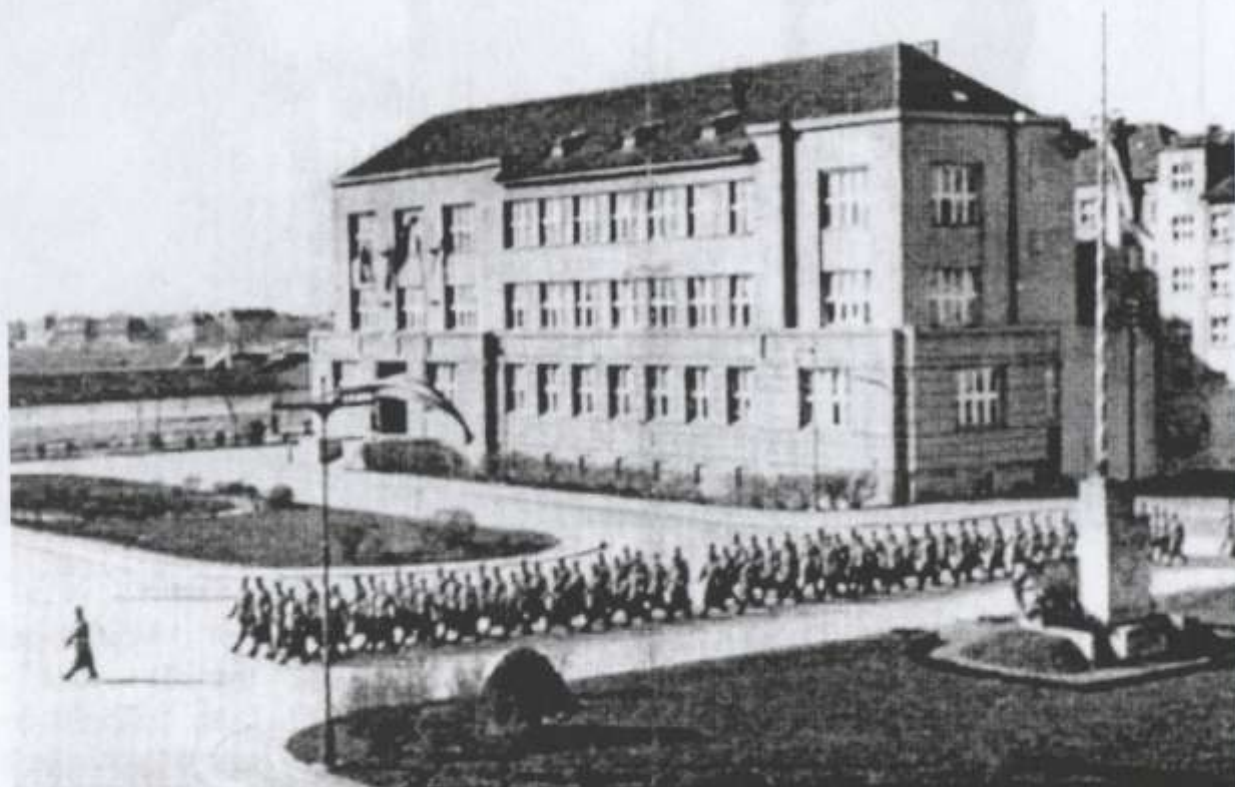
megalakulásának 15. évfordulója alkalmából
a magyar csendőr hagyományok ápolása területén és a közösség összetartozása
érdekében végzett kiemelkedő tevékenységük elismeréseként köszönetét fejezi ki
Emléklapot és BEOSZ érmet adományoz.

Budapest, 2018. február 17 -én

Magyar Csendőr Bajtársi Egyesület
Kazuga Károly nyá. aláíró
elnök

Fotók a M. Kir. Csendőrségről

Az ungvári csendőr tanzászlóalj vasárnapi istentiszteletre vonul

M. kir. honvéd vezérkar főnöke.

23.sorozat.

1900/M. hdm. 3. vkf. 1912. X. 1.

Nyiltparancs

katonai vasutellenőrző csendőr számára,

aki **kötelet** a vasuton (vonaton és állomáson) utazó, illetve tartózkodó honvédegyéneket ellenőrizni. Tisztek igazoltatásának célja a tiszti egyenruhával visszaélők kézrekerítése.

Menetőkmányát és a személyazonosság igazolására szolgáló igazolványát ellenőrzés végett minden honvédegyén (tiszt és legénység) mutassa fel.

A katonai vasutellenőrző csendőr honvédegyénekkel szemben szükség esetén a Szolg. szab. I. rész 510. pontja szerint is eljárhat.

E nyiltparancs tulajdonosa **Maródi András** csendőr **őrm.**
aki magát a **74063** számú csendőrségi személyazonossági igazolvánnyal igazolja.

Budapest, 1942. X. 1

A m. kir. honv. vezérkar főnöke helyett:

v. Rajkóczy György

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága

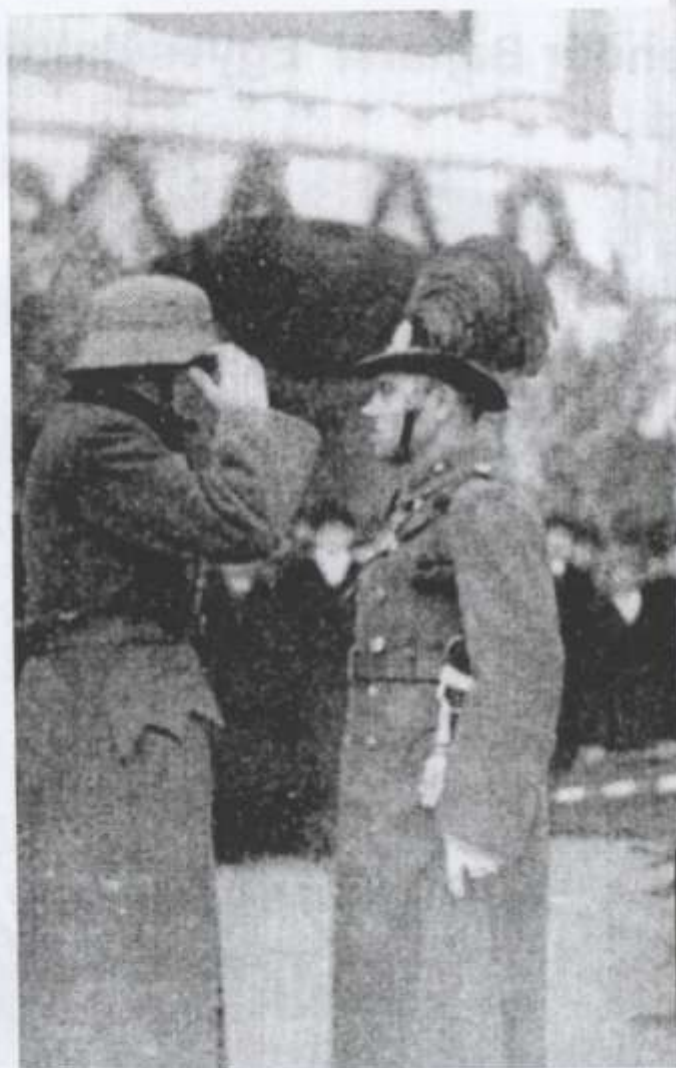
Harcz Ernő csendőrnek a magyar kis ezüst vitézségi érmet, *Garai Agoston* csendőrnek a magyar bronz vitézségi érmet adományozta a Délvidék visszafoglalása alkalmával az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásért.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága

vitéz *Mándy János* alhadnagynak a magyar ezüst érdemérmét, *Molnár Izidor* szv. alhadnagynak a magyar bronz érdemérmét adományozta három évtizeden át teljesített kiváló szolgálataikért.

Katonai ellenőrző járőr

**Sebestyén József
tiszthelyettes kitüntetése
Zomborban
1941.12.06-án**

Portyázó csendőrkárőr

Forrás: Csendőrségi Lapok, 1942. január 15., 1943. április 15.

Fotók a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületről

MCSBE csapatszázlója a 2018 évi csendőrnapon

Koszorúzás

A csendőr emléktábla a tb. csendőrök csoportjával

**2018. február 17.
csendőrnapi.
Díszőr: Balog Tamás cső.**

**Csendőr hősök emléktábla
a csendőrnapi**

Fotó: Tóth Ernő

Tartalomjegyzék

Történelmi hűséggel a m. kir. csendőrségről	3
Helyszíni beszámoló.	16
Emlékezzünk csendőr hőseinkre	22
Híven, becsülettel, vitézül!	26
A fagyott tanya	28
A csendőr szolgálat.	31
Tábori csendőrség az I. világháborúban	40
Meghívó	44
Csendőrség és a Tanácsköztársaság.	45
Magyar csendőr Bajtársi Egyesület főbb hírei . .	49
Tájékoztató	51
Könyvajánló	52
Meghívó	54
BEOSZ emléklap	56
Fotók a m. kir. csendőrségről	57
Fotók a Magyar Csendőr Bajtársi Egyesületről .	60

Csendőreskü.

En ánnapélyesen esküszöm a mindenható Istenre, hogy Főméltóságú vitéz nemes nagybányai **HORTHY MIKLÓS**, mint Magyarország törvényesen megválasztott kormányzója, a magyar alkotmány s hazánk szentesített törvényei iránt hűséggel és hódolattal viseltetem.

Esküszöm, hogy kötelességeimet, mint m. kir. csendőr (csendőrtiszt) a közrend, a közcsend és a közbiztonság szolgálatában az idevonatkozó utasítások szerint, mint katona pedig a haditörvények és szabályok szerint mindenkor és mindenben teljesítem, haza- és nemzetellenes vagy olyan irányzat szolgálatába, amely a hadsereg vagy a csendőrség katonai fegyelmét aláásni igyekszik, nem lépek, semmiféle titkos társulatnak nem vagyok és nem leszek tagja, minden körülmények között csakis a szolgálat, a kormányzó és az állam javát mozdítom elő, a törvénynek, előjáróim és feljebbvalóim parancsainak és meghagyásainak készséggel engedelmeskedem és a szolgálati titkot híven megőrzöm.

Isten engem úgy segítjen, AMEN!

Magyar Csendőr Induló

*Édes Hazám, magyar róna,
Magyar erdő, magyar rét
Téged járlok éjjel nappal.
Télen nyáron nagyon rég.
Népem biztonságát őrzöm,
Megrendíthetetlenül
Érted élek, érted halok
Magyar népem egyedül,
Érted élek, érted halok
Híven, Becsülettel, Vitézül!*